

Henrik Berggren och Lars Trägårdh 2014: *Är svensken människa?: gemenskap och oberoende i det moderna Sverige.*

Recension.

Boken tar upp frågeställningar som är synnerligen relevanta. Hur fungerar vi tillsammans och hur hamnade vi här? Eftersom båda författarna har mångas öra i olika läger och även inom forskarvärden, de är betraktade som tänkare och inte enbart som tyckare, kan man hoppas den också läses av många.

Hur har vi blivit landet med flest ensamhushåll i världen? Förklaringen tar sitt avstamp i historien och bland andra hos Carl Jonas Love Almqvist och hans tankar. I Almqvist böcker som "Det går an" och "Drottningens Juvelsmycke", möter vi personer som betraktar sina tankar som fria och högstående och här speglar Almqvist sina uppfattningar om vad som är eftersträvansvärt.

I skriften "Hinden" av Carl Jonas Love Almqvist möter oss följande citat "Det grovt sinnade känna icke kval, som enkom förvarade åt skönare själar" till vilka Carl Jonas Love Almqvist uppenbarligen räknar sig till de senare till skillnad från sin första hustru som han lämnade i de värmlandska skogarna, dit han tagit henne för att förverkliga sina idéer.

Denna Almqvist hade redan under sin levnad 1793- 1866 samtidens intresse och har enligt Trädgård & Berggren format mycket av svenskens tänkande beträffande mål och mening för våra liv. Onekligen talar mycket för att det är en riktig analys. Vi lever i en kultur där min sanning gäller, eftersom jag tillhör den tänkande eliten eller som Almqvist uttrycker så mycket mer poetiskt "det kval som enkom är förvared åt skönare själar". Frihet är honnørsordet och trohet mot mina tankar tyckes utgöra den optimala lyckan för människans liv.

Trädgård & Berggren förkastar inte själva Almqvist som en grund för samhällsbygget. I "Det går an" finner de passande tankar om frihet och lycka. Det ger också en förklaring till varför vi har så många ensamhushåll. Frihetslängtan får vissa konsekvenser som det goda samhället får ta hand om, exempelvis barn.

Likaså är den svenska bonden som alltid varit fri enligt författarna en garant för att vi trots allt nog är på rätt väg. Svensken kan genom sin resning och frihetslängtan föra vårt folk framåt. Författarna andas dock inte någon större övertygelse varför jag tror att det trots allt kan finnas hopp för en omprövning tids nog. Hade denna omprövning skett redan nu skulle det vara en sensation. Som en liten radanmärkning kan man notera att författarna i denna bokens andra upplaga har lagt till ett kapitel om kristendomens och Luthers betydelse och nämner om detta i förordet på följande sätt: Med skammens rodnad inser vi att detta med kristendomens och Luthers betydelse borde varit med redan från början. Sättet att formulera sig tyder på en resning hos författarna som bådar gott för vidare resonemang i frågan om kristendomens inflytande, eller som Allan Sandström (2007:112, Martin Luther munken som gjorde uppror) refererar Luther:

Evangelium betyder att lagen inte har någon makt över en människas samvete. Över den som mot lagens fördömmande sökt skydd "hos Gud mot Gud" har lagen förlorat sin talan "Men utanför samvetet, säger Luther, skall vi göra en Gud av den"! I världen är nämligen lagen en frälsare av lägre ordning. Det är den som hindrar kaoskrafterna att slå allt i spillror. Den skyddar det fysiska livet och fördömer det socialt onda.

Trädgårdh & Berggrens bok är mycket läsvärd och välskriven och tar upp hur samhället har förändrats och lagstiftningen med den, samt många tankeväckande resonemang som författarna söker skildra seriöst och sakligt. De prövar en förklaring till hur vi hamnat där vi nu är.

Vill vi kunna resonera angående dagens svenska samhälle utgör boken en källa till kunskap, fakta och tankegods, som en guldgruva! Trädgårdh & Berggren 2014 rekommenderas.

KOS

Förlag: Norstedts, Utgiven: 2014-10-02
Antal sidor: 456. ISBN: 9789113066943